

Student Support System in the Next Normal Era: A Case Study of a School Under the Office of Special Education Administration in the Southern Border Provinces

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไป:
กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

Tuwearponarama Saiuseng* and Warapark Maitreephun

ตูแวนเปาะนารามา ไซตอูเซ็ง* และ วรพาร์ค มัยตรีพันธ์

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Prince of Songkla University

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*Corresponding author: narmauseng@gmail.com

Received October 31, 2023 ■ Revised April 26, 2024 ■ Accepted May 13, 2024 ■ Published August 26, 2024

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the problems encountered by students, 2) the operating processes of the student support system, and 3) the recommendations from stakeholders for operating the student support system in the next normal era. This study examined the case of one school under the Office of Special Education Administration in the southern border provinces. This study used a semi-structured interview protocol, observation form, and document analysis as research instruments. The interviews were conducted with 11 stakeholders. The collected data were analyzed using content analysis. The data triangulation technique was used to promote trustworthiness.

The results showed that the problems faced by students include physical dimensions, technological readiness, teaching and learning, student mental health, and family and social relations. The study also found that the operating process of the student support system includes getting to know individual students by interviewing students and parents and visiting their homes to record an online database system, screening student cases by resident teachers using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ), preventing and solving the problem by adding an investigating room, promoting positive disciplines, deducting a behavioral score, organizing relevant activities, and conducting moral and ethical training, promoting student development by providing opportunities for students to demonstrate their abilities, participate in academic skills competition, and receive vocational skills training, and referring the cases to school Islamic teachers or external agencies, such as other appropriate schools or drug dependence treatment hospitals. Furthermore, the recommendations from stakeholders to support students in the next normal era include intensifying the screening of students, using information technology to create a student database, and supporting every school to have a psychologist.

Keywords: student support system, next normal, special education, southern border provinces

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาที่นักเรียนประสบในภาวะปกติถัดไป 2) กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไป และ 3) ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไปของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษแห่งหนึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต และแบบศึกษาเอกสาร เก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์จากเนื้อหาและใช้การตรวจสอบข้อมูลสามเส้าเพื่อสนับสนุนความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่นักเรียนประสบในภาวะปกติถัดไป ได้แก่ ปัญหาปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ ความพร้อมด้านเทคโนโลยี การเรียนการสอน สุขภาพจิตนักเรียน และความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม การศึกษายังพบว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้านพร้อมบันทึกข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ การคัดกรองนักเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) โดยครูประจำห้องเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเพิ่มห้องสืบค้น ลงโทษทางบวก ตัดคะแนนความประพฤติ จัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา อบรมคุณธรรมจริยธรรม การส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยเปิดเวทีให้นักเรียนแสดงความสามารถ การแข่งขันทักษะทางวิชาการ การฝึกทักษะอาชีพ และการส่งต่อ ได้แก่ การส่งต่อให้ครูสอนอิสลามศึกษาภายในโรงเรียน และการส่งต่อภายนอกไปยังโรงเรียนในสังกัดเดียวกันหรือโรงพยาบาลบำบัดยาเสพติด นอกจากนี้ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไป ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนให้เข้มข้นขึ้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำฐานข้อมูลนักเรียน และการผลักดันให้นักจิตวิทยาประจำโรงเรียน

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ภาวะปกติถัดไป, การศึกษาพิเศษ, จังหวัดชายแดนภาคใต้

■ บทนำ (Introduction)

สถานการณ์โลกภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือที่เรียกว่า ภาวะปกติถดถอยไปเป็นภาวะที่ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งทุกคนมีโอกาสได้รับความเสี่ยงทุกที่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (Wasi, 2022) ในภาวะปกติถดถอยที่โควิด 19 ได้สร้างบาดแผลให้กับทุกองค์การทั่วโลก โดยเฉพาะระบบการศึกษาที่เข้าสู่ภาวะหยุดชะงัก และทำให้นักเรียนทั่วทุกมุมโลกได้รับผลกระทบจากการปิดโรงเรียน ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ต้องหยุดชะงักตามมา การเข้าถึงการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถทำได้ก่อให้เกิดความวิตกกังวลและความเครียด ซึ่งเกิดขึ้นกับการศึกษาทั่วโลก การจัดการศึกษาจะต้องปรับรูปแบบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพราะสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือนักเรียนที่ถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ (Junsrithong, 2022) ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงได้ทบทวนแนวคิดในการจัดการศึกษา วิธีการพัฒนานักเรียน รวมถึงการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะเฉพาะของนักเรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา การพัฒนาและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตนักเรียน ดังเช่นในภาวะปกติถดถอยปัจจุบันต้องดำเนินการพัฒนาหรือให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมกับกรมสุขภาพจิต วางรากฐานการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่เน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา และเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ 5) การส่งต่อ (Ministry of Education, 2009) โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษที่มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส มีบริบทเป็นโรงเรียนประจำ นักเรียนพักอยู่ประจำในโรงเรียน และอยู่ในความดูแลของครูประจำหอนอนเป็นหลัก นักเรียนแต่ละคนด้อยโอกาสในด้านที่แตกต่างกัน เช่น ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมหรือสภาพแวดล้อม ดังนั้น วิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงควร

แตกต่างกันตามสภาพปัญหาหรือความต้องการของนักเรียนแต่ละบุคคล ครูและบุคลากรทุกคนต้องให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งด้านการเรียนการสอนที่จัดแบบบูรณาการเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกับการดำรงชีวิตให้เป็นวิถีเดียวกัน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ อันจะนำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพของสังคมต่อไปในอนาคต ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาในทุกด้าน (Office of Special Education Administration, 2017)

จนปัจจุบันที่โรงเรียนได้เปิดทำการเรียนการสอนรูปแบบปกติในภาวะปกติถดถอยที่ทุกคนได้กลับมามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังเช่นก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่มีบริบทเป็นโรงเรียนประจำ ทำให้นักเรียนต้องปรับวิถีการดำรงชีวิตจากพักอาศัยหรือเรียนอยู่ที่บ้านมาเป็นการอยู่ประจำที่โรงเรียน ซึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนหลายด้าน เช่น นักเรียนไม่พร้อมที่จะเรียน ไม่พร้อมที่จะร่วมกิจกรรม ขาดความกระตือรือร้น ขาดความรับผิดชอบ และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ทั้งที่ปฏิบัติต่อเพื่อนและครู ดังตัวอย่างเหตุการณ์ที่ทีมข่าว Amarin TV (2021) ได้ลงพื้นที่ทำข่าว กรณีนักเรียนโรงเรียนประจำแห่งหนึ่งในจังหวัดลพบุรีหนีออกจากโรงเรียนเนื่องจากไม่สามารถปรับตัวในการอยู่ประจำในโรงเรียนที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด และมักจะถูกรุ่นพี่แกล้งหรือทำร้ายร่างกาย

เช่นเดียวกันเมื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เปิดทำการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ จึงพบปัญหาหลายด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ ด้านความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ด้านการเรียนการสอน ด้านสุขภาพจิตนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม ซึ่งโรงเรียนได้มีการเตรียมความพร้อมโดยการจัดทำแผนเผชิญเหตุ ประกอบกับการนำกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้เพื่อรองรับเหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในภาวะปกติถดถอย และได้ถือปฏิบัติเป็นภารกิจปกติของโรงเรียน (Department of Mental Health Ministry of Health, 2003) งานวิจัยฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิธีการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่นักเรียนได้ประสบอย่างแท้จริง เนื่องจากในภาวะปกติถดถอยที่นักเรียนต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตทำให้อาจประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสำรวจปัญหาของนักเรียนและศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถดถอย เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษประสบในภาวะปกติถัดไป
2. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

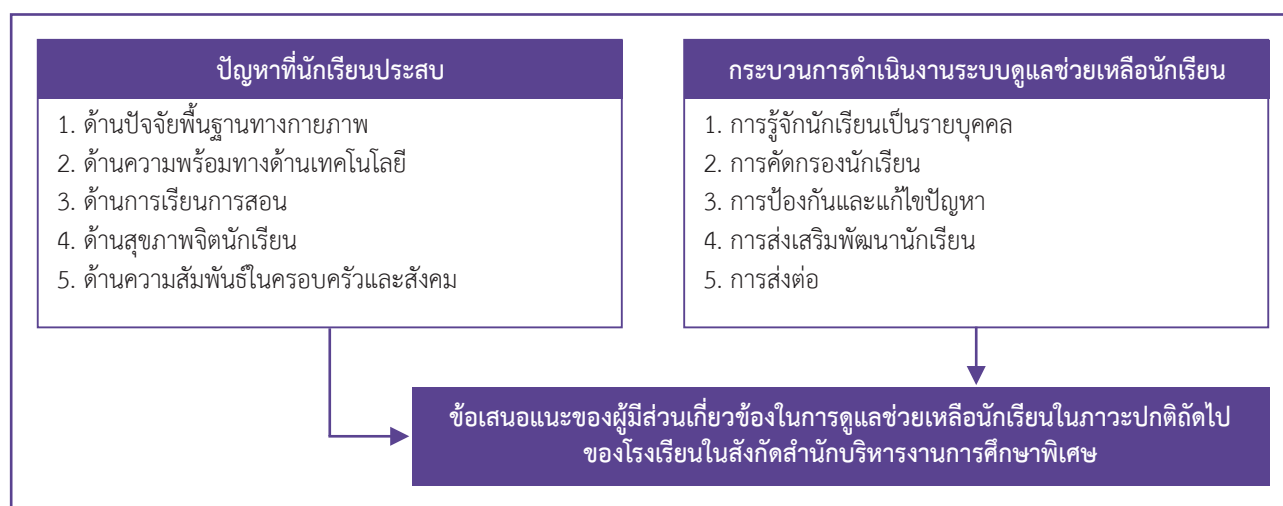
ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสาร นักวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผสมผสานแนวคิดของ Adelman and Taylor (2000), Goodman et al. (2000), Department of Mental Health Ministry of Health (2003), Ministry of Education (2009), Wongsawan (2016), Sonthi and Phetsombat (2019), Yayong and Hajaturat (2019), Thongtumma and Julsuwan (2020),

and Nontaboot and Namwan (2021) ซึ่งสรุปขั้นตอนการดำเนินงานได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญห 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ 5) การส่งต่อในส่วนของปัญหาที่นักเรียนประสบในภาวะปกติถัดไป ตามแนวคิดของ Bozkurt and Sharma (2020), Subramaniam (2020), Lekakun (2021), Intarawiset et al. (2021), Archawanuntakul (2021), Thaiusa (2022), and Matapitak (2022) ซึ่งสรุปปัญหาที่นักเรียนประสบในภาวะปกติถัดไปได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ 2) ด้านความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี 3) ด้านการเรียนการสอน 4) ด้านสุขภาพจิตนักเรียน และ 5) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม ทั้งนี้ปัญหาที่นักเรียนประสบและกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดขึ้นภายใต้ภาวะปกติถัดไป ที่คนทุกเพศทุกวัยมีการใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่หลังจากได้ปรับตัวกับสถานการณ์โควิด 19 เพื่อความอยู่รอด จนเกิดความคุ้นชิน ทั้งวิถีคิด วิถีการเรียนรู้ การสื่อสารและการปฏิบัติ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดัง Figure 1

Figure 1

Conceptual Framework

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

งานวิจัยนี้ออกแบบการศึกษาวิจัยโดยใช้รูปแบบกรณีศึกษา (Case study research method) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษแห่งหนึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ในด้านสุขภาพพลานามัย ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ คุณธรรมจริยธรรม และความรู้ให้อยู่ในสังคมได้

อย่างมีคุณค่า (Office of Special Education Administration, 2017) ซึ่งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีจำนวน 4 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลา โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษามีบริบทเป็นโรงเรียนประจำที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดเมื่อเทียบกับโรงเรียนในบริบทเดียวกัน นักเรียนพักอยู่ประจำในโรงเรียน และอยู่ในความดูแลของครูประจำหอนอนเป็นหลัก โดยนักเรียนมาจากพื้นที่หลากหลาย ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา

กระบี่ และระยอง เนื่องจากย้ายตามผู้ปกครองที่มาทำงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักเรียนแต่ละคนด้อยโอกาสในด้านที่แตกต่างกัน เช่น ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมหรือสภาพแวดล้อม เป็นต้น ครูและบุคลากรจึงต้องใช้วิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงแตกต่างกันออกไปเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ อันจะนำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพของสังคมต่อไปในอนาคต โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบกรณีศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครองในโรงเรียนดังกล่าวมีผู้บริหาร ครูและบุคลากร จำนวนประมาณ 70 คน และมีนักเรียนจำนวนประมาณ 500 คน แต่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวแทนครูผู้สอน ตัวแทนครูที่ปรึกษา ตัวแทนครูประจำหอนอนหญิง ตัวแทนครูประจำหอนอนชาย ครูแนะแนว ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวแทนผู้ปกครอง

ขั้นตอนการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขั้นตอนการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปัญหาในภาวะปกติที่นักเรียนประสบเพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต และแบบศึกษาเอกสาร และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์
4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย และตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และตรวจสอบความเหมือนความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและศึกษาเอกสาร เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปข้อค้นพบจากการวิจัย

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยหลัก คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview protocol) แต่ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตและแบบศึกษาเอกสารเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับตรวจสอบ

สามเส้าเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัย ผู้วิจัยอาศัยหลักการจาก Wongkiatkajohn (2016) ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ 5) การส่งต่อ และปัญหาในภาวะปกติที่นักเรียนประสบ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ 2) ด้านความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี 3) ด้านการเรียนการสอน 4) ด้านสุขภาพจิตนักเรียน และ 5) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย

2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาและกรอบแนวคิดการวิจัย ครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติที่นักเรียนประสบ โดยวิเคราะห์ประเด็นที่จะใช้ในการศึกษาเอกสาร การสังเกต และการสร้างข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือวิจัยตามขอบเขตเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตอนที่ 2 ข้อคำถามที่ใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติที่นักเรียนประสบ และ 2) แบบสังเกตกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) แบบศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. นำเครื่องมือวิจัยที่ออกแบบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษา การบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือให้มีความครอบคลุมเนื้อหา ความถูกต้อง ความเหมาะสม พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์มากขึ้นและครอบคลุมประเด็นในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตและการศึกษาเอกสาร โดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ท่านละประมาณ 40-60 นาที โดยผู้วิจัยบันทึกเสียงในระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อถอดเทปสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลในภายหลัง สำหรับการสังเกต ผู้วิจัยได้สังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) การดำเนินงานของครูและพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียน โดยสังเกตจากการโฮมรูม การเข้าแถว

การคัดกรองนักเรียน การเข้าชั้นเรียน การดูแลความเป็นอยู่ของนักเรียนประจำหอนอนในทุก ๆ วัน รวมถึงวันหยุดนักขัตฤกษ์ และการนำนักเรียนส่งต่อไปยังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สำหรับการศึกษาเอกสารนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คู่มือคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน แนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อความล้มเหลวทางการเรียน และแบบรายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการถอดเทปสัมภาษณ์คำต่อคำและบันทึกบทสัมภาษณ์ ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของบทสัมภาษณ์อีกครั้ง จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นคำถามและขอบเขตเนื้อหาของงานวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย ลงรหัสข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ตามแนวคิดหรือประเด็นที่สัมพันธ์กัน (Bodhisita, 2021) จากนั้นผู้วิจัยและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยตรวจสอบและสะท้อนการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์อีกครั้ง เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปของข้อค้นพบจากการวิจัย

ผลการวิจัย (Results)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไป: กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาในภาวะปกติถัดไปที่นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษประสบ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบศึกษาเอกสาร พบปัญหาในภาวะปกติถัดไป 5 ด้าน ประกอบด้วย ปัญหาด้านปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ ด้านความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ด้านการเรียนการสอน ด้านสุขภาพจิตนักเรียน และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาด้านปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ พบว่านักเรียนขาดอุปกรณ์การเรียนและขาดปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต โดยมีสาเหตุหลัก ๆ มาจากการขาดความพร้อมของครอบครัว เช่น พ่อแม่หย่าร้าง นักเรียนอยู่กับปู่ย่าตายายหรือญาติ พ่อแม่ผู้ปกครองทำงานช่วงโควิด พ่อเป็นเสาหลักของบ้านเพียงคนเดียว ทำให้นักเรียนขาดปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยเพื่อความอยู่รอดของนักเรียน จึงส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กล่าวว่า “...เด็กเราเองมาจากครอบครัวที่ยากลำบาก ถ้าเด็กอยู่ที่บ้านในเรื่องของอุปกรณ์การเรียนเราไม่มองไปถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ เอาแค่ปากกา

สมุด ดินสอ บางคนก็ไม่มีใช้ ยิ่งหลังโควิดมานี้เหมือนเขามองว่าเรื่องปากท้องสำคัญกว่า ยิ่งครอบครัวที่มีพี่น้องหลายคนก็ยิ่งลำบากเข้าไปอีก ดังนั้น เมื่อนักเรียนมาอยู่ที่โรงเรียนเราจึงจัดตรงนี้ให้พร้อม ไม่ให้นักเรียนต้องขาดเหมือนที่บ้าน...” และหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้กล่าวว่า “...ที่บ้านไม่ค่อยมีความพร้อมในเรื่องปัจจัยสี่ แต่ละบ้านก็จะไม่เหมือนกัน บางบ้านขาดอาหาร บางบ้านขาดเครื่องนุ่งห่มหรือยารักษาโรค บางทีพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่มีกำลังที่จะหาได้ เพราะบางคนตกงานในช่วงโควิด บางคนที่ยาก คือ ขาดจริง ๆ ถึงขั้นที่ไม่มีกับข้าวต้องกินข้าวกับน้ำปลา น้ำบูดู...”

1.2 ปัญหาด้านความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี พบว่านักเรียนขาดอุปกรณ์เทคโนโลยี ขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี ขาดความปลอดภัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และขาดการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่นักเรียนประสบในขณะที่อาศัยอยู่ที่บ้าน เพราะพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีกำลังที่จะสนับสนุนให้มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี และบางพื้นที่ที่นักเรียนอาศัยอยู่นั้นอินเทอร์เน็ตเข้าไม่ถึง ทำให้นักเรียนขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี รวมถึงขาดอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งส่งผลไปถึงการขาดทักษะในการใช้และความปลอดภัยในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียน จึงส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีความจำเป็นกับสังคมยุคปัจจุบันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูผู้สอนที่ได้กล่าวว่า “...ต้องบอกว่า เด็กเราส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมในเรื่องเทคโนโลยี เอาแค่โทรศัพท์ ไม่ต้องมองไปถึงคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตอะไรต่าง ๆ บางครอบครัวลำบากมาก มีโทรศัพท์ใช้แค่เครื่องเดียว จะติดต่อประสานงานก็ลำบากมาก...” หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ กล่าวว่า “...เด็กขาดความพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี ทำให้เด็กขาดทักษะกระบวนการใช้ ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ คือหลังโควิดเมื่อเด็กมาเรียนที่โรงเรียนเด็กจะขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี ใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากขาดความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์ก็เลยส่งผลกระทบต่อทักษะการใช้เทคโนโลยีของเด็ก...” รวมถึงตัวแทนครูผู้สอน ที่ได้กล่าวว่า “...ในช่วงเวลาที่พ่อแม่ไปทำงานก็จะไม่มีคนคอยดูแลนักเรียน โดยเฉพาะในเรื่องการใช้โซเชียล บางคนมีพฤติกรรมการเล่นมือถือ สื่อลามกอนาจาร บางคนติดเกมที่หนักไปกว่านั้น คือ มีการพนันผ่านเกม...” และผู้ปกครองก็กล่าวว่า “...ที่บ้านเราไม่มีอินเทอร์เน็ต เราขอโทรศัพท์ให้ลูกเพิ่มก็ต้องซื้อเน็ตส่วนนี้ก็ทำให้เรามีค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนเพิ่มเข้าไปอีก ลำบากแต่ก็จำเป็นกับยุคปัจจุบันนี้...”

1.3 ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องปรับลดเนื้อหาวิชาในการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดจากการเรียนรู้ที่ขาดช่วงไปประมาณ 2 ปี เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 ทำให้นักเรียนไม่ได้กลับมาเรียนในห้องเรียน และขาดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเรียนที่บ้านทั้งในรูปแบบ Online On hand หรือ On demand ที่ครูผู้สอนไม่สามารถรู้ได้เลยว่านักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่หรือไม่ จนกระทั่งนักเรียนกลับคืนสู่ห้องเรียนในปีการศึกษา 2565 จึงได้พบปัญหาดังที่กล่าวข้างต้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนขาดประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จนยากต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูประจำหออนนหญิงที่ได้กล่าวว่า “...เหมือนเด็กไม่พร้อมที่จะเรียน อาจเป็นเพราะขาดช่วงไป การเรียนรู้ที่ขาดความต่อเนื่อง ทำให้เด็กอยู่ในภาวะ Learning loss เรียนรู้สิ่งที่ครูสอนได้ช้า ไม่สนใจในการเรียน ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม แล้วก็เชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนไม่ค่อยได้ ครูเลยต้องย้อนสอนใหม่ สอนซ้ำในเรื่องเดิม ต้องมีการลดเนื้อหาที่ใช้สอนให้น้อยลงหรือปรับให้ง่ายขึ้น และผลสัมฤทธิ์จากที่ได้ประเมินก็ค่อนข้างต่ำ ถ้าเทียบกับก่อนโควิดระบาด...” หรือตัวแทนครูผู้สอนที่ได้กล่าวว่า “...เหมือนเนื้อหาที่เราสอนปกติมันไม่เป็นไปตามความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก ครูจึงต้องลดปริมาณเนื้อหาลงในขณะที่ยังใช้เวลาสอนในแต่ละคาบเท่าเดิม เพราะจากที่สังเกตเด็กไม่สามารถที่จะรับเนื้อหาความรู้ได้เหมือนเดิม และจะมีผลสืบเนื่องไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน...” และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการที่กล่าวว่า “...จากที่เด็กเรียนอยู่ที่บ้านแบบไม่ค่อยเต็มที่ ยิ่งเด็กเราเป็นเด็กด้อยโอกาสและผู้ปกครองก็ไม่สามารถที่จะสอนลูกได้ เนื้อหาแบบง่าย ๆ ผู้ปกครองบางคนก็อาจจะสอนได้ แต่ผู้ปกครองบางคนอาจจะไม่ได้เลย ทำให้เด็กขาดความรู้ขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้ พอเด็กมาเรียนหลังจากที่เราเปิดหลังโควิด เด็กอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่เป็นและมีพฤติกรรมโดดเรียนหนีเรียนไม่เข้าเรียนไม่ส่งงาน ดิต ร ดิตศูนย์ก็ค่อนข้างเยอะ...”

1.4 ปัญหาด้านสุขภาพจิตนักเรียน พบว่า นักเรียนมีภาวะซึมเศร้า พฤติกรรมลอกเลียนแบบสื่อ ขาดความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย พฤติกรรมต่อต้าน พฤติกรรมก้าวร้าว และติดยาเสพติด เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เป็นบ่อเกิดแห่งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพราะนักเรียนได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการท่องสื่อสังคมออนไลน์ จนบางคนเสพติดสื่อทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ และหลาย ๆ ครอบครัวไม่ได้มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานอาจจะด้วยภาระงาน เมื่อนักเรียนต้องกลับมาเรียนที่โรงเรียนปัญหาดังกล่าวจึงเกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูที่ปรึกษาที่ได้กล่าวว่า “...มีอยู่คนหนึ่งในห้องที่มีปัญหาอาจจะปัญหาจากครอบครัว เด็กก็เลยรู้สึกตัวตัวเองเป็นเครียด กังวล ซึมเศร้า จากที่สังเกตเด็กคนนี้จะปลีกตัวอยู่คนเดียว ไม่เล่นกับเพื่อนคนอื่น ๆ และจากที่ได้พูดคุยเหมือนเด็กมีความกังวลหลาย ๆ อย่าง แล้วก็ไม่มีความสุขในการใช้ชีวิตอยู่

ในโรงเรียน...” หรือครูแนะแนวที่ได้กล่าวว่า “...มีความเชื่อมั่นในตัวเองในทางที่ผิด ๆ ว่าสิ่งที่ฉันทำถูกอาจจะด้วยเพราะว่าช่วงหนึ่งก่อนหน้านี้ที่เขาเรียนออนไลน์ ยิ่งคนที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลก็หนักเลย เหมือนเขาเสพติดพวกโซเชียลจนพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างที่แสดงออก เช่นการแต่งตัว การแต่งหน้าคล้าย ๆ กับคนใน facebook ในไอจี แล้วเด็ก ๆ จะขาดสมาธิมารวดด้วย...” รวมถึงตัวแทนครูประจำหออนนชายที่กล่าวว่า “...หลังจากที่อยู่บ้านมานานไม่มีใครคอยบังคับ ทำให้เด็กผู้ชายพอมายู่ในบริเวณหออนนประมาณว่าอยากอยู่แบบสบาย ๆ ไม่ต้องรับผิดชอบอะไร บางทีก็ของหาย ถาดไม่มี แก้วน้ำไม่มี ทั้งที่เราแจกทุกอย่าง อีกอย่าง คือ การทำเวรทั้งบนหอ ในห้องเรียน เขตบริเวณที่รับผิดชอบ บางทีก็เวรโรงอาหาร คือบางคนจะไม่ทำเลย ไม่ช่วยเลย ถ้าครูไม่บอก ไม่กระตุ้นก็เฉย ไม่สนใจไม่อะไร...” อีกทั้งรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนที่ได้กล่าวว่า “...จากพฤติกรรมหลายอย่างบ่งบอกถึงการขาดระเบียบวินัยของนักเรียน เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง การจัดระเบียบแถวไม่เรียบร้อย คือ เห็นได้ชัดเลยว่าต่างไปจากเดิม...” รวมถึงตัวแทนครูผู้สอนที่กล่าวว่า “...หลาย ๆ คนจะมีความต่อต้านการสอนของครู ผู้สอนบางคนก็จะมีแนวความคิดของโลกเสรี คือ การจะสอนเด็กหนึ่งคนต้องคิดละเอียดมากกว่าเดิมมาก เพราะทัศนคติของเด็กจะเรียกว่าความก้าวร้าวที่ไม่เชิง เป็นความมั่นใจในตัวเองในแบบที่ไม่เหมาะสม ยุคนี้ต้องสอนด้วยตรรกะเหตุผลและผลมากขึ้น เพราะว่ามันจะมีชุดความคิดที่พร้อมจะโต้แย้ง...” หรือครูแนะแนวที่กล่าวว่า “...เด็กผู้ชายบางคนก้าวร้าวถึงขั้นจะชกต่อยกับครู เหตุเพราะครูตักเตือนในเรื่องที่ตัวเองทำผิดแล้วเกิดความไม่พอใจ ทั้งที่เมื่อก่อนไม่มีพฤติกรรมร้ายแรงแบบนี้...” และตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กล่าวว่า “...ปัจจุบันนี้โรงเรียนเราก็ประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน มีกลุ่มที่สูบบุหรี่เพิ่มมากกว่าเดิม จนต้องลักลอบเอาเข้ามาแล้วรวมกลุ่มกันสูบบุหรี่ตามที่ต่าง ๆ ที่ตัวเองคิดว่า พ้นสายตาผู้คน...”

1.5 ปัญหาด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม พบว่า นักเรียนขาดการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว การขาดความคล่องตัวของสภาพเศรษฐกิจในครอบครัว และสภาพแวดล้อมในครอบครัวและสังคมรอบข้างไม่ปลอดภัย โดยมีสาเหตุหลักมาจากครอบครัวที่ยากจนเป็นทุนเดิม แล้วยิ่งทวีความยากลำบากให้กับสมาชิกในครอบครัวในช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้บางคนตกงาน บางคนติดโควิด และบางคนตกอยู่ในภาวะลองโควิด (Long COVID) ไม่สามารถกลับไปทำงานได้เหมือนเดิม ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว นำไปสู่ปัญหาการหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก จึงเกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กล่าวว่า “...เด็กเรา

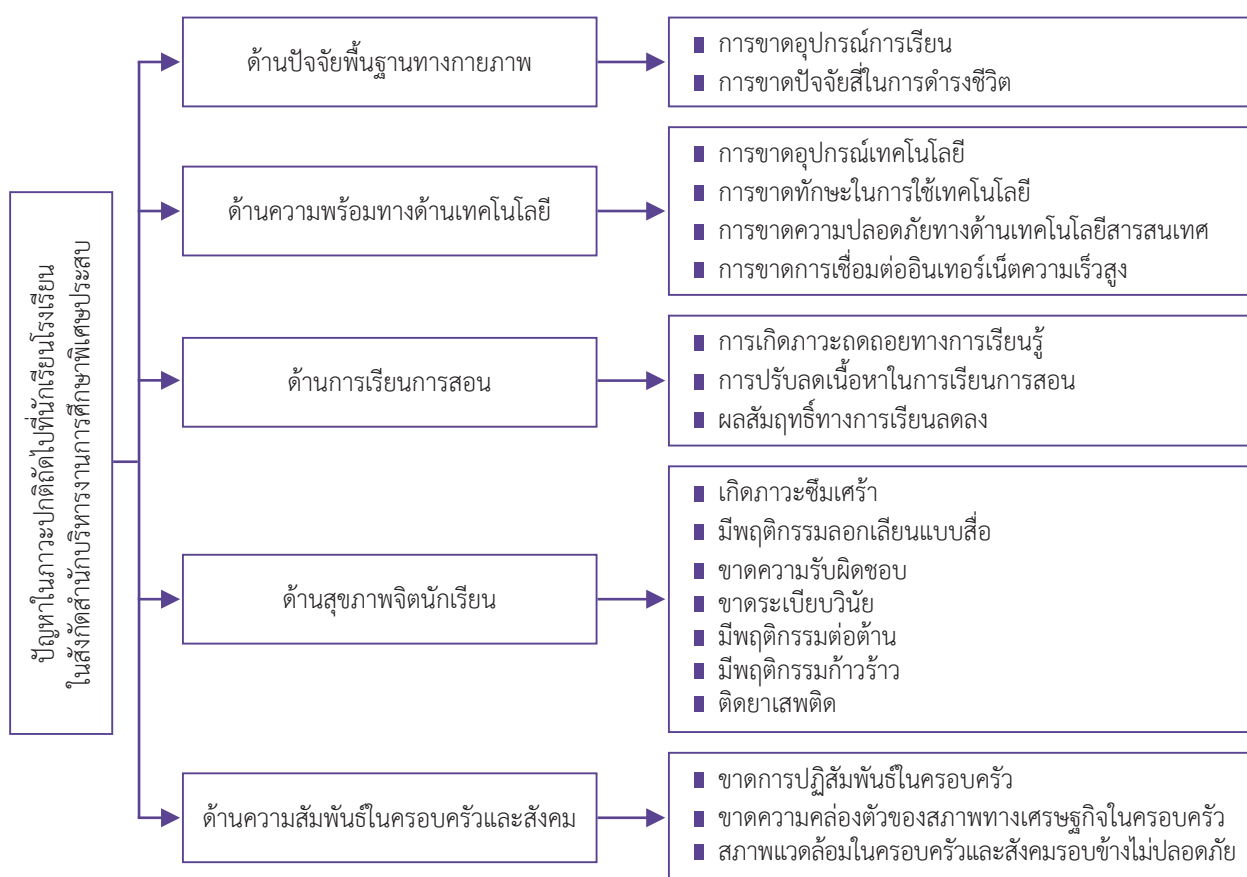
ต้องยอมรับเลยว่าสภาพสังคมและครอบครัวที่มีความแตกแยก พ่อแม่หย่าร้าง หลังโควิดมานี้พ่อแม่หลาย ๆ คนต้องไปทำงานในที่ไกล ๆ เพราะฉะนั้นในเรื่องการปฏิสัมพันธ์กันภายในครอบครัวก็ค่อนข้างน้อย ทำให้เด็กต้องอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายหรือญาติ ซึ่งการดูแลก็ไม่เท่ากับอยู่กับพ่อแม่เอง อาจทำให้เด็กต้องเผชิญกับความไม่ปลอดภัยในการใช้ชีวิต...” รวมถึงผู้ปกครองที่กล่าวว่า “...พ่อเขาเป็นลูกจ้างชั่วคราว แม่ก็เป็นลูกจ้างแบบไม่ประจำ ยิ่งช่วงโควิดที่ผ่านนี้กระทบมากเลย พอหลังโควิดมาเหมือน

เราต้องเริ่มนับหนึ่งใหม่ รายได้แต่ละเดือนก็ไม่เพียงพอกับยุคปัจจุบัน กับครอบครัวเราที่มีกันหลายคนแล้วทุกคนจำเป็นต้องกินต้องใช้...” และตัวแทนครูที่ปรึกษา ที่ได้กล่าวว่า “...สภาพแวดล้อมที่ได้เห็นทำให้รู้สึก ว่า นักเรียนเราโชคดีที่ได้มาอยู่ประจำที่โรงเรียน เพราะเป็นสภาพแวดล้อมที่ไม่น่าอยู่และมีความเสี่ยงในเรื่องของยาเสพติด ความรุนแรง แห่ลงมั่วสุมต่าง ๆ ที่อาจจะขัดขวางพัฒนาการหลาย ๆ ด้านของนักเรียน...” ดัง Figure 2

Figure 2

The Next Normal Problem Faced by Students of Schools Affiliated With the Office of Special Education Administration

ปัญหาในภาวะปกติถัดไปที่นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษประสบ

2. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาวะปกติถัดไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสังเกต และแบบศึกษาเอกสาร เมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าโรงเรียนได้ดำเนินการตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและได้เพิ่มเติมรายละเอียดในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนหรือมีการดำเนินการที่แตกต่างไปจากเดิมในบางส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการศึกษา ประวัติส่วนตัวนักเรียน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสอบถาม เพื่อรู้จักและเข้าใจสภาพปัญหาของนักเรียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่เมื่อนักเรียนได้กลับเข้ามาเรียนในโรงเรียน รวมถึงเข้ามาอยู่ประจำที่หอนอน พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนได้เปลี่ยนไปจากเดิม รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นก็แตกต่างไปจากเดิมหรือเป็นปัญหาเดิมที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โรงเรียนจึงได้เพิ่มวิธีการสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

พร้อมการบันทึกข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้มีฐานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน ครูรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ประกอบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูที่ปรึกษาที่ได้กล่าวว่า “...จากเดิมที่แค่สอบถามหรือให้เขียนประวัติส่วนตัว มันไม่สามารถทำให้เราได้ข้อมูลที่แท้จริง เลยใช้วิธีการการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง ข้อมูลที่ได้ก็ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รู้ปัญหารวมถึงสาเหตุของปัญหาด้วย..” และตัวแทนครูผู้สอนได้กล่าวไว้ว่า “...การลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนมีความทั่วถึงมากยิ่งขึ้น เริ่มจากนักเรียนที่มีปัญหา กลุ่มเสี่ยงและนักเรียนที่ปกติ มีการปักหมุดตำแหน่งบ้านของนักเรียน มีการบันทึกข้อมูลนักเรียนและผู้ปกครองผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ทราบถึงปัญหาที่นักเรียนประสบจริง ๆ ...”

2.2 การคัดกรองนักเรียนด้วยการใช้แบบประเมิน SDQ ที่นักเรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองประเมินนักเรียน ครูที่ปรึกษาประเมินนักเรียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อจัดนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ ในภาวะปกติถัดไป นักเรียนมีพฤติกรรมของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่นำมาซึ่งปัญหาทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ และยังพบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในห้องเรียนกับที่หอนอนมีความแตกต่างกัน จะต้องมีส่วนที่นำมาซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้น โรงเรียนจึงส่งเสริมให้ครูประจำหอนอนได้เข้ามามีบทบาทในการคัดกรองนักเรียน เพราะครูประจำหอนอนถือเป็นกำลังสำคัญในการดูแลและเข้าถึงปัญหาของนักเรียน ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งจากผลการคัดกรองนักเรียนส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มปกติ แต่พบนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาในจำนวนที่เพิ่มขึ้นจากเดิม เป็นปัญหาด้านการเรียนการสอน เช่น โดดเรียน ไม่สนใจการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง และด้านสุขภาพจิต เช่น มีภาวะซึมเศร้า มีพฤติกรรมต่อต้าน ดิตยาเสพติด นักเรียนเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือโดยการป้องกันแก้ไขด้วยวิธีการที่เหมาะสม และยังพบกลุ่มพิเศษเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ กีฬา และทักษะอาชีพ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนที่กล่าวว่า “...เรายังคงใช้กระบวนการเดิมในการคัดกรองนักเรียน แต่เนื่องจากปัญหาหรือพฤติกรรมนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงทำให้เราต้องเพิ่มครูขอให้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน เนื่องจากเป็นครูที่อยู่กับนักเรียนตลอดเวลา จะเรียกว่ารู้จักนักเรียนที่สุดเลยก็ว่าได้ จึงทำให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตรงตามความเป็นจริง...”

2.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการพูดคุยและ

ให้คำปรึกษา การอบรมให้ความรู้ ซึ่งเป็นวิธีการที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้รับการดูแลช่วยเหลือด้วยวิธีการที่เหมาะสม แต่ในภาวะปกติถัดไป พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนได้เปลี่ยนไปจากเดิม ปัญหาที่เกิดขึ้นก็แตกต่างไปจากเดิม และหากเป็นปัญหาเดิมก็จะมี ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประกอบกับผลการคัดกรองนักเรียนที่ได้พบกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาในจำนวนที่เพิ่มขึ้นกว่าเดิม โรงเรียนจึงได้เพิ่มห้องสับคัน การลงโทษทางบวก การตัดคะแนนความประพฤติ การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว และการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมกับสาเหตุของปัญหา และสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผู้อำนวยการที่ได้กล่าวว่า “...ตอนนี้ก็ได้เพิ่มห้องสับคันอีก 1 ห้อง จัดให้สามารถใช้ได้ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่เพียงพอ ก็ให้ฝ่ายวิชาการได้จัดทำตารางการเปิดใช้ห้องสับคัน ถือว่าเรายังมีความพร้อมที่จะให้นักเรียนกลุ่มนี้สามารถเข้าไปใช้ในช่วงเวลาคาบว่างในวันเสาร์อาทิตย์ ก็จะมอบหมายให้ครูที่รับผิดชอบสามารถเปิดให้บริการแก่นักเรียนได้คั่นคั่ว...” หรือตัวแทนครูผู้สอนที่ได้กล่าวว่า “...ในปัจจุบันด้วยพฤติกรรมเด็กที่เปลี่ยนไป เราต้องปรับบทลงโทษโดยแก้ปัญหามาตรการอ่อนไปหาเข้ม ในส่วนของการลงโทษเราจะลดกระบวนการที่จะเป็นการใช้ความรุนแรง จะเน้นให้ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงได้ทำกิจกรรมจิตอาสา มากกว่าการลงโทษทางกายเป็นการเน้นไปทางสาธารณประโยชน์มากขึ้น...” รวมถึงรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนที่กล่าวว่า “...โรงเรียนเราสำหรับกลุ่มมีปัญหาหรือกลุ่มเสี่ยง เราจะเพิ่มความเข้มข้น คือ มีการวางกฎกติกาไว้เริ่มต้นตั้งแต่การพูดคุย แล้วถ้ายังไม่แก้ไขมีพฤติกรรมเหมือนเดิม เราก็จะปรับระดับการปฏิบัติที่เข้มข้นยิ่งขึ้น โดยมีการตัดคะแนนความประพฤติ สุดท้ายจะเป็นการดาวกระจายหรือให้นักเรียนหาที่เรียนใหม่...” อีกทั้งผู้อำนวยการที่กล่าวว่า “...ฝ่ายกิจการนักเรียนถือว่า เป็นเจ้าของหลักในเรื่องการดูแลพฤติกรรมหรือหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกี่ยวกับนักเรียน อาจจะเป็นในรูปแบบการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาหอนอน หรือกิจกรรมตลาดนัดอาชีพที่จัดขึ้นในช่วงเย็นและลากยาวไปช่วงค่ำ มีการฉายภาพยนตร์ให้เด็กได้ดู ถือเป็นการผ่อนคลายความเครียดให้กับเด็กได้...” และตัวแทนครูที่ปรึกษาที่ได้กล่าวว่า “...จากพฤติกรรมเด็กที่เปลี่ยนไปทำให้เราพบปัญหาหลายด้าน ที่หนีไม่พ้น คือ ชู้สาว ด้วยกฎระเบียบของโรงเรียน ด้วยศาสนาที่นับถือส่วนนี้ คือ ไม่ถูกต้อง เบื้องต้นได้มีการอบรมปรับทัศนคติเด็กแล้วก็ได้ให้ครูสอนศาสนาได้อบรมสั่งสอนให้รู้จักบาป รู้จักโทษในเรื่องนี้ด้วย...”

2.4 การส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ดำเนินการ

ต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดประสบการณ์ตรงตามความสนใจและความถนัดของตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ในภาวะปกติได้ไปโรงเรียนได้เพิ่มการเปิดเวทีในการแสดงความสามารถของนักเรียน ส่งเสริมการเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการและการฝึกทักษะอาชีพเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน เพราะการสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา โรงเรียนจึงได้ใช้วิธีการดังที่กล่าวข้างต้นในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูที่ปรึกษาที่ได้กล่าวว่า "...ที่เห็นชัดก็มีอยู่หนึ่งคนทีในห้องเรียน เป็นด้านศิลปะ เด็กได้รางวัลจากการแข่งขันวาดรูป แล้วก็มีอีกคนหนึ่งที่จะไปเกี่ยวกับดนตรี เขาก็ได้ไปร่วมอบรมกับเพื่อน ๆ แล้วก็ได้โชว์ดนตรีในระดับภาคใต้ ซึ่งทางโรงเรียนเราก็ได้ส่งเสริมพัฒนานักเรียนจากจุดเด่นของนักเรียนในตอนนี้เลยก็ว่าจะเป็นทางด้านศิลปะแล้วก็การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ที่นักเรียนมีโอกาสได้แสดงออกมากขึ้น..." รวมถึงหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการที่กล่าวว่า "...อาจจะสืบเนื่องมาจากกิจกรรมที่เราได้เปิดโอกาสให้เด็กได้กล้าแสดงออก กล้าแสดงศักยภาพ แล้วพอเราส่งเสริมในด้านวิชาการ ล่าสุดในการแข่งขันศิลปหัตถกรรม เด็กได้รับรางวัล แล้วก็ได้เป็นตัวแทนในการแข่งขันในระดับที่สูงขึ้นประมาณ 17 รายการ อันนั้นก็เหมือนเป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงความสำเร็จในการส่งเสริมพัฒนานักเรียน..." และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนที่ได้กล่าวว่า "...เราจะมีมาให้เด็กได้เลือกอาชีพที่ตัวเองสนใจหรือถนัดที่อยากจะเข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัดอาชีพ เนื่องจากเราส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกอาชีพ พอฝึกแล้วเราก็ส่งเสริมให้เด็กได้ลงค้าขายได้ลงเป็นผู้ประกอบการในการจัดตลาดนัดภายในโรงเรียน ถือเป็นการสร้างรายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียนอีกด้วย..."

2.5 การส่งต่อด้วยการส่งต่อภายในไปยังฝ่ายกิจการนักเรียน ครูแนะแนว ครูอนามัยโรงเรียน ซึ่งเป็นวิธีการที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนในกรณีที่ปัญหาการต่อการดูแลช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น โรงเรียนได้เพิ่มการส่งต่อภายในไปยังครูอิสลามศึกษาเพื่ออบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน เช่น กรณีปัญหาชู้สาวที่มีมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูประจำหอนอนชายที่ได้กล่าวว่า "...ปัญหาหลาย ๆ ปัญหาต้องแก้ด้วยหลักการหรือความรู้ ความเข้าใจทางศาสนา ก็เลยมีกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมในช่วงบ่ายของวันศุกร์เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เช่น ปัญหาชู้สาว ให้ทางทีมครูสอนศาสนาอิสลามได้ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และขัดเกลาจิตใจนักเรียน..." ส่วนการส่งต่อภายนอกดำเนินการส่งต่อไปยังโรงเรียนสังกัดเดียวกันในต่างจังหวัด โรงพยาบาลซึ่งเป็นวิธีการ

ที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ในภาวะปกติได้ไปปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ปัญหาทะเลาะวิวาท ปัญหาชู้สาว ปัญหายาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม โรงเรียนจึงเพิ่มการส่งต่อภายนอกไปยังโรงพยาบาลบำบัดยาเสพติด และโรงเรียนสังกัดเดียวกันในต่างจังหวัดที่มีการดำเนินการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวว่า "...ใช้ระบบที่เรียกว่า ดาวกระจาย คือ เปลี่ยนที่เรียนให้เด็กเพื่อให้เด็กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น จะเป็นโรงเรียนสังกัดเดียวกันกับเรา เราก็มีการติดตามผลก็จะให้ทางโรงเรียนปลายทางเป็นผู้ประเมินในห้วงเวลาที่ได้กำหนดไว้ที่ผ่านมามีเด็กที่มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น..." รวมถึงผู้อำนวยการที่ได้กล่าวว่า "...กรณีเจ็บป่วยไม่สบาย ครูหอ ครูประจำชั้น และครูอนามัยโรงเรียนก็จะร่วมด้วยช่วยกันดูแลนักเรียนในยามเจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าอาการหนักครูอนามัยก็จะส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาล แล้วเมื่อดีขึ้นก็นำตัวกลับมาพักที่โรงเรียน..." และรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนที่กล่าวว่า "...ทางทีมงานกิจการนักเรียนจะประสานผู้ปกครองหากบุตรหลานเขามีปัญหาในเรื่องยาเสพติด การติดบุหรี่ถึงขั้นต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล และส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าไปตรวจและรับยาแล้วกลับไปอยู่ที่บ้านมากกว่า แล้วพอเสร็จสิ้นกระบวนการของโรงพยาบาล ทางโรงพยาบาลก็จะออกไปรับรองให้ผู้ปกครองก็จะส่งมาให้กับทางโรงเรียน..."

3. ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพบข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ประกอบด้วย การคัดกรองนักเรียนที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำฐานข้อมูลนักเรียน และการผลักดันให้มันักจิตวิทยาประจำโรงเรียนโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การคัดกรองนักเรียนที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยการคัดกรองที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสภาพปัญหาในปัจจุบัน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างพลเมืองที่ดี ถือเป็นประสิทธิผลที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการที่ได้กล่าวว่า "...ควรที่จะคัดกรองนักเรียนให้เข้มข้นยิ่งขึ้นให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันด้วยบริบทของเราที่นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กด้อยโอกาส และเพิ่งผ่านวิกฤติโควิดมา การคัดกรองอย่างเข้มข้น อย่างละเอียดนอกจากเราจะแก้ปัญหานักเรียนได้ตรงจุดแล้ว ยังถือเป็นการเพิ่มโอกาสในด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กมากยิ่งขึ้น..."

3.2 การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำฐานข้อมูลนักเรียน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลนักเรียนที่เป็น

ปัจจุบัน เนื่องจากปัจจุบันข้อมูลส่วนใหญ่ยังคงจัดเก็บอยู่ในรูปแบบแฟ้มเอกสาร แม้จะมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้จัดเก็บข้อมูลบางส่วน แต่ยังคงเก็บข้อมูลนักเรียนได้ไม่ครอบคลุม การจัดการฐานข้อมูลของนักเรียนเกิดปัญหาล่าช้าในการเรียกใช้และค้นหา ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและไม่สามารถดึงมาใช้งานได้ อย่างทันทั่วทั้งที่ ทำให้เกิดปัญหาในการเรียกใช้ข้อมูล นอกจากนี้ การแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อมูลในแฟ้มโดยที่ไม่มีระบบจัดการที่รัดกุมและชัดเจนอาจทำให้ข้อมูลเกิดความซ้ำซ้อนหรือเสียหายได้ ข้อจำกัดของการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบนี้ คือ ไม่มีการเชื่อมโยงกันระหว่างข้อมูลแต่ละชุดและจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ เช่น ประวัติของนักเรียน ประวัติครอบครัวนักเรียน ผลการเรียนของนักเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับตัวแทนครูผู้สอนที่ได้กล่าวว่า “...ควรมีการจัดทำสารสนเทศที่มีความเป็นปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย อาจจะเป็นแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ เช่น นักเรียนอยู่ที่ไหน สภาพครอบครัวเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมอย่างไร ครูสามารถที่จะรู้ในเบื้องต้นได้ สามารถที่จะเข้าไปตรวจได้ ส่วนนี้จะเป็นส่วนที่ควรพัฒนา...”

3.3 การผลักดันให้มินิกิตติวิทยาระบบประจำโรงเรียน เนื่องจากปัจจุบันนักเรียนประสบปัญหาสุขภาพจิตเป็นจำนวนมาก พฤติกรรมบางอย่างที่นักเรียนแสดงออกนั้น เกินความสามารถในการวินิจฉัยของครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา ตลอดจนครูแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานกิจการนักเรียนที่ได้กล่าวว่า “...ในส่วนที่ต้องปรับ อย่าเรียกเป็นการปรับเลยดีกว่า เรียกว่าเป็นการเพิ่มมากกว่า เพราะว่าเท่าที่ได้พูดคุยภายในกลุ่มภายในฝ่ายเอง แล้วก็ได้พูดคุยกับกิจการนักเรียนของโรงเรียนอื่น ๆ ณ ปัจจุบันนี้ควรที่จะมีนิกิตติวิทยาเฉพาะด้านประจำอยู่ในโรงเรียน เพราะว่าถ้าบางที่อาศัยแค่ครูประจำชั้น อาศัยแค่ครูหอนอนหรือแม่แต่อาศัยแค่ครูแนะแนวมันไม่สามารถที่จะวิเคราะห์และเข้าใจในตัวเด็กได้ ผู้คนที่มีความรู้เฉพาะด้าน โดยเฉพาะนิกิตติวิทยาหรือนักสังคมบำบัดไม่ได้ ซึ่งในปัจจุบันนี้ต้องใช้ในเรื่องนี้ จากที่ได้สอบถามมาหลายที่เขาก็มีความต้องการอย่างนี้...”

อภิปรายผล (Discussions)

การอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหาในภาวะปกติถัดไปที่นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษประสบพบปัญหา 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาปัจจัยพื้นฐานทางกายภาพ ปัญหาความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี ปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาสุขภาพจิตนักเรียน และปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม ทั้งนี้ พบว่า ปัญหาสุขภาพจิตนักเรียน ได้แก่ นักเรียนมีภาวะซึมเศร้า พฤติกรรมลอกเลียนแบบสื่อ ขาดความรับผิดชอบ

ขาดระเบียบวินัย พฤติกรรมต่อต้าน พฤติกรรมก้าวร้าว และติดยาเสพติด ปัญหาสุขภาพจิตนักเรียนเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้และการเจริญเติบโตของนักเรียน ทั้งในห้องเรียนและในชีวิตประจำวันที่ต้องต่อสู้กับตนเองเพื่อให้มีสมาธิจดจ่อ มีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมชั้น และยังคงจัดการกับอารมณ์ ความเครียด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลเสียระยะยาวต่อพัฒนาการที่สำคัญในทุกช่วงวัย สอดคล้องกับ Sukpreedi (2021) กล่าวว่า จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ทำให้เกิดผลกระทบอย่างมากกับทุกคน สิ่งที่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากที่สุดคือ เด็ก ๆ ส่วนใหญ่มีภาวะทางอารมณ์และพฤติกรรมในเชิงลบ โดยเฉพาะเด็กในช่วงวัยรุ่น เมื่ออยู่ในช่วงที่สภาวะทางใจไม่มั่นคงหรือมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจ เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมเชิงลบออกมา เช่น พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง อ่อนไหวง่าย เครียด ขาดความรับผิดชอบ มีปากเสียงหรือถกเถียงกับเพื่อน ไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนหรือทำกิจกรรม มีการแสดงออกถึงความเศร้า และมีพฤติกรรมหงุดหงิด วิตกกังวลมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันเด็กเหล่านี้ยังไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ Chotipitayasunon (2021) กล่าวว่า ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงสังคม วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลง คนไม่สามารถปรับตัวได้หรือปรับตัวได้ไม่ทัน เกิดความเครียดสูงขึ้น ซึ่งความเครียดเป็นพื้นฐานของทุกอย่าง ทำให้สุขภาพกายและจิตมีปัญหา ส่งผลกระทบหลายด้าน โดยเฉพาะเด็กทั้งเรื่องพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึก และการเข้าสังคม จากผลการประเมินสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นไทย โดยกรมสุขภาพจิตเก็บข้อมูลจากเด็กและวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 183,974 คน ที่เข้ามาประเมินสุขภาพจิตตนเองผ่านแอปพลิเคชัน Mental Health Check-in ของกรมสุขภาพจิตพบว่า ร้อยละ 28 ของเด็กและวัยรุ่นมีภาวะเครียดสูง ร้อยละ 32 มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคซึมเศร้า และร้อยละ 22 มีความเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตาย และสอดคล้องกับ Kim (2022) ที่ได้ศึกษา เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ระบบและบริการสนับสนุนทางจิตใจและจิตสังคมสำหรับเด็กและวัยรุ่นในประเทศไทย พบว่าความผิดปกติทางจิตและการทำร้ายตัวเองมีส่วน ร้อยละ 15 ของภาวะโรคทั้งหมดในเด็กและวัยรุ่นอายุ 10-15 ปี แต่สิ่งที่น่าห่วงยิ่งกว่า คือ การที่ข้อมูลไม่สามารถชี้ให้เห็นภาพที่แท้จริงของภาวะกดดันด้านจิตใจทั้งหมดที่เด็กและเยาวชนกว่า 14 ล้านคนทั่วประเทศกำลังเผชิญอยู่ และสิ่งที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือ ผลกระทบต่อสุขภาพของเขาในระยะยาว แม้โรคจิตเวชจะเป็นสิ่งที่พบเห็นบ่อยขึ้น แต่ส่วนมากกลับไม่ได้รับการรักษาเนื่องจากการตีตราทางสังคมและการเข้าถึงบริการและการสนับสนุนด้านจิตใจ มีเด็กและวัยรุ่นหลายล้านคนที่กำลังเผชิญกับความทุกข์ทรมานและมีสุขภาพจิตที่ย่ำแย่ แม้ว่าเขาจะไม่เข้าข่ายว่าเป็นโรคทางจิตเวชใด ๆ ก็ตาม

ตอนที่ 2 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติดีไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และการส่งต่อ ทั้งนี้พบว่า การคัดกรองนักเรียนที่มีการวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่มจะเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมสามารถแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพราะบางกรณีจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonyarat et al. (2022) ที่พบว่า การคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีการคัดกรองอย่างเป็นขั้นตอน และที่สำคัญต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการคัดกรองนักเรียน สอดคล้องกับ Goodman et al. (2000) กล่าวว่า การใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองเยาวชนที่มีความผิดปกติทางจิตในชุมชน รวบรวมข้อมูลจากการสอบถามผู้ปกครอง ครู เพื่อน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจ ความแปรปรวนทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล โดยได้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น อยู่ไม่นิ่ง ซึมเศร้า กลัวสิ่งของหรือสัตว์ต่าง ๆ ตลอดจนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ข้อมูลจากการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) ทำให้การคัดกรองเยาวชนมีความแม่นยำมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชนเพียงอย่างเดียว และยังสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Phromsida (2023) กล่าวว่า กรมสุขภาพจิตซึ่งเป็นหน่วยงานที่ร่วมพัฒนาระบบสุขภาพจิตโรงเรียนวิถีใหม่ (School Health HERO) ได้พัฒนาในส่วนของแบบประเมินคัดกรองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ การจัดเตรียมบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต HERO Consultant เพื่อช่วยเหลือครู และองค์ความรู้ในรูปแบบ e-Learning ด้านสุขภาพจิตเพื่อสนับสนุนครูให้เกิดเป็นฐานข้อมูลนักเรียนด้านพฤติกรรม อารมณ์ สังคม เพื่อดูแลสุขภาพจิตนักเรียนภายใต้โครงการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการดูแลปัญหาสุขภาพจิตเด็กและเยาวชนไทยด้วยระบบสุขภาพจิตดิจิทัล ในการลดปัญหาพฤติกรรม อารมณ์ และสังคมในนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ผลจากการดำเนินงานทำให้นักเรียนที่เข้าสู่ระบบ School Health HERO ได้รับการคัดกรองและดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้นและยังสามารถนำนักเรียนที่เสี่ยงให้ได้รับการดูแล และในกรณีที่นักเรียนมีความยุ่งยากซับซ้อนหรือมีความจำเป็นต้องเข้ารับการดูแลรักษาให้เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขได้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติดีไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำฐานข้อมูลนักเรียน และการผลักดันให้มีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน ทั้งนี้ พบว่า การผลักดันให้นักจิตวิทยาประจำโรงเรียน สามารถให้การดูแลช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพราะปัจจุบันนักเรียนมีแนวโน้มของการเกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตค่อนข้างมาก ทั้งในด้านพฤติกรรมและจิตใจ พฤติกรรมบางอย่างครูไม่สามารถที่จะคลายปมให้เกิดความกระจ่าง เพราะไม่ได้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน โรงเรียนจึงควรมีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียนเพื่อสามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักเรียน สอดคล้องกับ Thongliamnak and Pittayapongsakorn (2022) กล่าวว่า ในภาวะโรคระบาดยาวนานกว่า 2 ปี ซึ่งนำไปสู่อานาคตที่ไม่แน่นอน สภาวะเช่นนี้ไม่แปลกที่จะนำความกังวลมาสู่จิตใจเด็ก ๆ ในทุกถิ่นฐานของโลก ซึ่งในขณะนี้หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่โรงเรียนควรให้ความใส่ใจแก่เด็กเพิ่มขึ้น โดยอาจเพิ่มการสังเกต พูดคุย รวมถึงมองหาสัญญาณเตือนต่าง ๆ นอกจากนี้ยังต้องสร้างพื้นที่ปลอดภัยทางใจให้แก่เด็ก ๆ ในปัจจุบันนักจิตวิทยาโรงเรียนมีความจำเป็นและสำคัญมาก แต่ในประเทศไทยยังมีไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับสัดส่วนของนักเรียน การเพิ่มสัดส่วนของนักจิตวิทยาในรั้วโรงเรียนอาจทำได้ในเร็ววัน แต่เป็นหนึ่งประเด็นที่โรงเรียนต้องเริ่มให้ความสำคัญ อาจเป็นแผนการในระยะยาว ส่วนในระยะสั้นครูในโรงเรียนอาจจะต้องมีส่วนร่วมดูแล ต้องสื่อสารให้นักเรียนรู้ว่ามีความช่วยเหลืออยู่และเด็กต้องเข้าถึงได้ ต้องหาระบบมาช่วยเหลือดูแล เพราะนับวันนักเรียนยังมีความเครียด หากทำให้การเข้าถึงคำปรึกษา ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างเข้าถึงง่าย จะทำให้เด็กที่มีปัญหาทางจิตใจรู้สึกได้รับการดูแล ซึ่งน่าจะช่วยบรรเทา ไม่ทำให้ปัญหารุนแรงจนลุกลามเกินแก้ ซึ่งสอดคล้องกับ Jitardhan (2022) กล่าวว่า การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตนักเรียนในโรงเรียนประสบความสำเร็จด้วยการมีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียนที่สามารถลงพื้นที่ในการประเมินและคัดกรองด้วยวิธีการ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสม การวิเคราะห์และวางแผนดูแลนักเรียน ประสานการดำเนินงานระหว่างโรงเรียน โรงพยาบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครูและนักจิตวิทยาจะช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือได้รวดเร็วขึ้นตามหลักของการป้องกันก่อนการเกิดปัญหา (Prevention) และสอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2022) กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ของนักจิตวิทยาโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นจุดเชื่อมต่อ จุดประสาน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียน นักจิตวิทยาโรงเรียนในระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือและให้คำปรึกษานักเรียนให้ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษาสังคม และอารมณ์ เมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยทำงานร่วมกับครู ผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และส่งเสริมให้เกิดคุณประโยชน์ในการเรียนรู้ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาวะปกติถัดไปในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาที่นักเรียนได้ประสบมีความแตกต่างไปจากเดิม การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบหรือวิธีการเดิมจะไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนประจำที่นักเรียนพักอยู่ประจำหอนอน ควรมีการส่งเสริมให้ครูประจำหอนอนเข้ามามีบทบาทในการคัดกรองนักเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในห้องเรียนกับในหอนอนมีความแตกต่างกัน ซึ่งครูประจำหอนอนเป็นบุคคลที่รู้จักและใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียนมากที่สุด จึงเป็นกำลังสำคัญในการค้นหาสาเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อคัดกรองนักเรียนได้อย่างแม่นยำ และให้การดูแลช่วยเหลือหรือส่งเสริมพัฒนานักเรียนแต่ละกลุ่มได้เต็มตามศักยภาพ

2. โรงเรียนประจำที่นักเรียนพักอยู่ประจำหอนอน ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้และมีทักษะในการคัดกรองหรือวินิจฉัยปัญหาของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ในภาวะปกติถัดไปปัญหาหลาย ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน หรือครูประจำหอนอน ไม่สามารถวินิจฉัยปัญหาได้อย่างกระจ่างแจ้ง จึงส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้หลุดพ้นจากปัญหาที่กำลังประสบ

3. โรงเรียนประจำที่นักเรียนพักอยู่ประจำหอนอน ควรมีนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันนักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมและสุขภาพจิตมากยิ่งขึ้น ซึ่งพฤติกรรมบางอย่างเกินกำลังความสามารถของครูในการดูแลช่วยเหลือ จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างเช่น นักจิตวิทยา จึงจะสามารถวินิจฉัยปัญหาได้อย่างถูกต้อง และหาแนวทางป้องกันแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาปัญหาที่นักเรียนประสบในปัจจุบันจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้สอดคล้องกับปัญหาที่แท้จริงอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ของมีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหา เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในขั้นตอนการส่งต่อมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

เอกสารอ้างอิง (References)

- Adelman, H. S., & Taylor, L. (2000). Guidelines for a student support component. UCLA. <https://smhp.psych.ucla.edu/summit2002/guidelinesupportdoc.pdf>
- Amarin TV. (2021, November 24). *Ni suk pā phro thūk klāng* [Running away from the forest because of being bullied]. Amarin TV. <https://www.amarintv.com/news/detail/109356>
- Archawanuntakul, S. (2021, July 2). *Rōk mai sāng lōk hāng kārīanrū mai: 'anākhōt kānsuksā Thai yuk lang COVID - sipkāo* [New diseases creating a new world of learning: The future of Thai education in the post-COVID-19 era]. Equitable Education Fund. <https://www.eef.or.th/future-of-thai-education-after-covid19>
- Bodhisita, C. (2021). *Sāt lāe sin hāng kānwichai chōng khunnaphāp: Khūmūr naksuksā lāe nakwichai sangkhommasāt* [The science and art of qualitative research: A handbook for social science students and researchers] (9th ed.). Amarin Printing & Publishing.
- Boonyarat, J., Pauwongsakul, S., & Wonnawed, N. (2022). Guidelines for operation of student support and care system in expansion opportunity schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1. *Journal of Institute of Trainer Monk Development*, 5(4), 75-86. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/tmd/article/view/259615/175044>
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Education in normal, new normal, and next normal: Observations from the past, insights from the present and projections for the future. *Asian Journal of Distance Education*, 15(2), 1-10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4362664>
- Chotipitayasunon, W. (2021, December 22). *"Khō wit - sipkāo" krathop kái - chāi dek nāe phō mē sāng wēlā khunnaphāp*. "COVID-19" affects the "body and mind" of children. Advise parents to create quality time. https://www.bangkokbiznews.com/social/978631?fbclid=IwAR3jFeo74mYaqD6gTP7e_1hG63HQTyZt8VBgtDjIBRA1zR1SCzY0lqSv1j0_aem_AYHNwcZNh58d63Xp68OSPfKsXimUVfehZpbZaRa6LRJnpqSFZctxbcdYZGRGkDxQI0lvjH0MbSv_J494mGBMuYc9
- Department of Mental Health Ministry of Health. (2003). *Khūmūr khūr rabop dūlāe chūailūa nakrīan chūang nathī sām - sī* (namat yom suksā pī thī 1-6) [Student support system teacher handbook, grade 3-4 (grades 1-6)]. Office of Printing Affairs Veterans Welfare Organization.
- Goodman, R., Ford, T., Simmons, H., Gatward, R., & Meltzer, H. (2000). Using the strengths and difficulties questionnaire (SDQ) to screen for child psychiatric disorders in a community sample. *The British Journal of Psychiatry*, 177(6), 534-539. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11102329>
- Intarawiset, T., Charoensa, T. & Yuangsoi, P. (2021). Reflections on Thai education after COVID-19. *Journal of Corporate Management and Local Innovation*, 7(4), 323-333. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/view/247120>
- Jitardhan, R. (2022). Sociometric status with supporting school mental health. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University*, 16(2), 274-287. [http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourTs1-16-2/18.%20ริญญา%20จิตตคําทาย%20\(วิชาการ\)%20274-287.pdf](http://grad.vru.ac.th/pdf-journal/JourTs1-16-2/18.%20ริญญา%20จิตตคําทาย%20(วิชาการ)%20274-287.pdf)
- Junsrithong, P. (2022). The next normal and education. *Education Journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University*, 5(3), 25-36. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edunsrujo/article/view/257112>

- Kim, K. (2022, September 10). *Panhā sukkhaphāp chit khōng dek læ wairun kam lang song phon rāitō chīwit læ ‘anākhōt khōng prathēt Thai phonkrathop thī kōt chāk kām rabāt khōng khō wit-sipkào* [The mental health problems of children and adolescents are having a devastating impact on Thailand's lives and future. Impact of the COVID-19 pandemic]. Unicef Thailand. <https://www.unicef.org/thailand/th/blog/ปัญหาสุขภาพจิตของเด็กและวัยรุ่นกำลังส่งผลกระทบต่อชีวิตและอนาคตของประเทศไทย?fbclid=IwAR1RLzdJSDgBOqGKHsE-7Ai2beJUE9cSrDds15EnTAolfWzIM6CXB4IJWoo>
- Lekakun, A. (2021). Next Normal Higher Education: Challenges. *Journal of Education and Innovative Learning*, 1(2), 111-125. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jeil/article/view/250971>
- Matapitak, P. (2022, September 20). *Khaochai wikrit kārīanrū thot thōi bāpplāe chāk rōk rabāt thī tōk yam panhā tai phrom kānsuksā Thai* [Understanding the 'learning recession crisis' the trauma of the pandemic that reinforces the problem under the carpet of Thai education]. The 101.World. <https://www.the101.world/learning-loss-policy-forum>
- Ministry of Education. (2009). *Rabop dūlāe chūailūa nakrīan lakkān nāokhit læ thitthāng nai kāndamnēn ngān* [Student support system principles concepts and directions] (2nd ed.). Ministry of Education.
- Nontaboot, C., & Namwan, T. (2021). The development of guidelines for the implementation of the student care system by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Surin Secondary Educational Service Area Office. *Journal of Nakhonratchasima College (Humanities and Social Sciences)*, 15(2), 160-173. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hsjournalnmc/article/view/263372>
- Office of Special Education Administration. (2017). *Phān phatthanākān chātkan suksā songkhro raya hā pī (Phō.Sō. 2560-2564)* [5-year welfare education management development plan (2017-2021)]. National Office of Buddhism.
- Office of the Basic Education Commission (2022, May 4). *Khūmū kāndamnēn khōng nak chittawithayā rōngriānpachām samnakngān khēt phūnthī kānsuksā* [School psychologist's handbook for school district offices]. kroobannok.com. <https://www.kroobannok.com/90048>
- Phromsida, C. (2023, July 19). *Sō Phō Thō. Krom sukkhaphāp chit chāpmū kasot . būn nā kām khwāmūāmū thāng wichākān phūa phatthanā rabop sārasonthēt dūlāe chūailūa nakrīan nai kānsuksā naphūn thān* [OBEC, Department of Mental Health joins hands with the Office of Vocational Education to integrate academic cooperation to develop information systems. "Taking care and helping students in their basic education"]. https://www.eef.or.th/news-190723/?fbclid=IwAR37buZ98MGE_6IBMSQ7fbz86_zfBoUTpR5-lulwjZOMXrtolL-WxKXOX9Y_aem_AYFS2VubTmSJUrOvtKfLMSg8CrRL7Waqc60NtuPBzYO0ITNrl814sxrKP1qwAgXqLfxPEVjfaa86p4kaMYF_Zj7
- Sonthi, P., & Phetsombat, P. (2019). Guidelines for the development of elementary-student support system in small schools under the Office of Pathum Thani Educational Service Area. *Journal of Graduate Review Nakhon Sawan Buddhist College*, 7(2), 47-60. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jgsnbc-journal/article/view/240427>
- Subramaniam, R. (2020, April 6). *Helping the poor and hungry to survive the pandemic*. BusinessWorld. <https://www.bworldonline.com/opinion/2020/04/06/288130/helping-the-poor-and-hungry-to-survive-the-pandemic>
- Sukpreedi, N. (2021, December 20). *Chātkan yāngrai ‘anak rīan mī phrutikam plān pai chāk sathānākān thī plānplāng* [How to manage? When a student's behavior changes due to a changing situation]. Equitable Education Fund. <https://www.eef.or.th/article-how-to-manage-when-students-change-their-behavior-211221>
- Thaiusa, P. (2022, October 28). *Kā wōtō ‘ō yāng rai mūa dek Thai rīanrū thoththōi chāk kām pīt rōngriān chūang khō wit?* [How to move forward When Thai children learn regression from school closures during COVID?]. The 101.World. <https://www.the101.world/kid-for-kids-learning-loss>
- Thongliamnak, P., & Pittayapongsakorn, N. (2022, April 1). *Sō'ong praden mental health khōng rūam thung botbāt khōng nak chittawithayā nai rōngriān thī Thai khuan rim mī læo* [Looking at the issue of children's mental health, including the role of school psychologists that Thailand should start to have]. Equitable Education Fund. https://www.eef.or.th/artica-mental-health-020422/?fbclid=IwAR1gVM_1Mb8vDsXq9tDdCSXdLJIW0yzZtevlZ_pig6SwFhJV6PJS7TPB0_aem_ASODyb70WT8m-udKMVfPGGGN0ZIRoDAgVjya8b_791KK-PpTMvb2UmqOrX6VqMurQcem4gvsy9mllfTWdKDsm2Np
- Thongtummā, N., & Julsuwan, S. (2020). *The development of the student care and support system guidelines for school under Mahasarakham Primary Educational Service Areaoffice 3*. *Journal of MCU Nakhondhat*, 7(5), 264-278. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/243402>
- Wasi, P. (2022, February 10). *Lōk lang khō wit* [Post-COVID world]. Department of Mental Health. <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=2480>
- Wongkiatkaohn, P. (2016). *Kānwīchai chōeng khunnaphāp* [Qualitative Research]. Intellectuals Publishing.
- Wongsawan, K. (2016). *Teachers' situations and problems concerning student counselling under Special Education in Central Area* [Unpublished master's thesis]. Chandrakasem Rajabhat University.
- Yayong, T., & Hajaturat, S. (2019). The administration of students supporting system for Ban Doikham School Hot District Chaing Mai Province based on deming cycle process. *Journal of Educational Administration and Leadership, Sakhon Nakhon Rajabhat University*, 8(30), 247-256. <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=749>